

HØRINGSUTTALELSER OFFENTLIG ETTERSYN - SAMMENDRAG MED KOMMENTARER

Prosjekt	Prosjektleder	Dato
Områdeplan for Lista Renewable Energypark	Elin Lunde	30.09.2021
Prosjektnummer	Opprettet av	Rev. Dato
10201517-001	Elin Lunde	30.09.2021
	[Firma]	[Navn]

Områdeplan for Lista renewable energypark ble sendt på høring i perioden 10.03.2021 – 21.04.2021. Det kom inn 21 innspill i høringssperioden.

Innspillene blir oppsummert og kommentert nedenunder.

Alle uttalelser er lagt ved saken i sin helhet.

Naturvernforbundet:

Viser til FNs ekspertpanel for natur sin rapport om dyreliv i 2019, norske rødlista og WWFs rapport om naturtilstanden. Hovedgrunnen til at artsmangfold forsvinner er ødeleggelse og fragmentering av natur og kulturlandskap.

Planforslaget gir nedbygging av dyrket mark og det vises til innskjerpet jordvern. Omfanget av omdisponert jord må vurderes mot FNs bærekraftsmål om sult.

Konsekvensutredningen legger for stor vekt på skadereduserende tiltak som er irrelevante for fugl og har stor usikkerhet i forhold til effekt. Planforslaget er svært alvorlig for fuglebestanden på Lista.

Landskapsøkologiske sammenhenger og forholdet til Ramsarområdet er de viktigste vurderingene i planen og er behandlet for lett. Vurderingen av stor samlet belastning på arter i Ramsarområdet er ikke forenlig med en svært arealkrevende industriutbygging.

Hellemyra er regenererende og voksende karbonlagrende myr med stor vannregulerende funksjon og med viktig funksjon for insekter og fugler. Har stort restaurerings- og biomangfold-, kunnskapsformidlings- og forskningspotensial. I stedet for gigantisk industriområde bør det stolte jordbrukssamfunnet, kulturlandskapet, myr og våtmark kombineres og gi grunnlag for grønne virksomheter som tiltrekker utdannet arbeidskraft der rik natur og fugleliv er en ressurs.

Agder og Farsund har enorme planer for nedbygging av natur, det appelleres til politikere i Farsund om å ta et veivalg for framtida for å redusere økologiske belastning på livsgrunnlaget. Ber kommunen å utarbeide nytt forslag med natursolidarisk formål.

Vår kommentar:

Hellemyra er i sterk gjengroing etter omfattende torvuttak og drenering, og ikke voksende som myr. Det vises for øvrig til kommentarer til Sabima, NCF og Statsforvalteren.

Statsforvalteren i Agder (SF) 21.04.2021:

Statsforvalter fremmer innsigelse til områdeplanen med bakgrunn i negative konsekvenser for naturmangfold, landbruk, klima og mobilitet. Planområdet har nasjonale interesser for naturmangfold og landbruk. Planforslaget er i strid med nasjonal jordvernstrategi og ikke i tråd med statlige planretningslinjer for bolig- areal og transportplanlegging.

Det anføres at kommunedelplan for Lista fly og næringspark som omfatter det meste av planområdet, er utdatert i forhold til dagens arealpolitikk og nasjonale føringer og retningslinjer. Det vises til innspill til melding om oppstart av planarbeid i 2017.

Fugl

Flat-Lista er unik i Norge for fugl og har nasjonale verdier som trekklokalitet og hekkeområde for en rekke truede og sårbare arter. Areal i planområdet er viktige deler av de sammensatte funksjonsområdene for fugl på Lista, og verdiene framkommer klart i planforslaget (jf. sitater fra konsekvensutredningen). Verdier i influensområdet som trekkes fram er Hellemyra, Slevdalsvann naturreservat, Ramsarområdet Lista våtmarkssystem. Hellemyra er viktig funksjonsområde for utrydningstruede vadefugler og som raste og overvintringsområde for rødlistet fugl. Øvrig våtmarks- og landbruksarealer i planområdet har viktige funksjoner som hekke- raste, matsøk for en rekke arealkrevende arter som også bruker Slevdalsvann og øvrige deler av Ramsarområdet på Lista. Skogsområder er gode skjulområder for rovfugl, dyrka mark er funksjonsområde rødlistet fugl.

Negative virkninger for fuglelivet: stort habitattap og forstyrrelser og øvrige følgekonsekvenser, redusert bæreevne for Flat-Lista for fugl. Bestandsutviklingen for arter som blir berørt har vært svært negativ siste 20-30 år. Viser til at storspove og vipe vil få økt truethetsgrad i kommende rødliste (hhv. EN og CR).

Tiltak som forstyrrer hydrologi, forringing vannkvalitet og endrer leveområder for fugl vurderes å gi stor samlet belastning for fugl i Ramsarområdet, spesielt for arter som har spesielle krav til habitatkvalitet eller er vare for forstyrrelser. Økt samlet belastning for fugl, mulige negative konsekvenser for særlig hovedtrekkerte, risiko for å ikke oppnå nasjonale forvaltningsmål er ikke i tråd med nasjonale føringer.

Det er merknader til vurderinger av konsekvensgrad for fugl for Flat-Lista Slevdalsvann for områdeplan og kommunedelplan som SF mener ikke er faglig begrunnet. De avbøtende tiltakene vektlegges for tungt. Det er uklart hva som er skadereduserende tiltak og hva som er kompensasjonstiltak. Å unnta områder fra nedbygging er ikke kompensasjon, men bidrar til redusert konsekvensnivå.

Hydrologi og restaureringstiltak

SF er positive til naturbasert overvannshåndtering som grønne tak og åpning av bekker med etablering av kantsone som avbøtende tiltak. Effekt av restaurering av øvrig våtmark er vurdert for optimistisk for fugl. Spredte naturrestaureringstiltak vil være positivt for insekter, fisk og amfibier, men kan ikke kompensere for tap av flere hundre mål uforstyrret våtmark med stor verdi for fugl med høye habitatkrav og som er vare for forstyrrelser. Tiltakene er ikke relevante for de truede og sårbare artene og påvirker ikke konsekvensgrad vesentlig.

Det er usikkerhet om hvilke restaureringstiltak som faktisk vil gjennomføres og hvordan de skal følges opp, de er arealmessig beskjedne, er for spredt, inneklemte blant industri, om de virker etter hensikten. Usikkerhetene for lite vektlagt i påvirkningsgraden. Anleggsarbeidene i planområdet vil påvirke Slevdalsvann negativt.

Naturtyper og forstyrrelser

Er økte forstyrrelser vektlagt? Samlet belastning skal inkluderes i påvirkning/ konsekvens. Metodisk feil. SF har påklaget dispensasjon for noen Kitemill-turbiner. Det er feil å legge disse i 0-alternativet så lenge klagesaken ikke er avgjort.

SF anfører at Hellemyra er atlantisk høymyr som er en sterkt truet naturtype på rødlista for naturtyper og planforslaget innebærer omdisponering av 77 % av Hellemyra og utrydding av naturtypen i Farsund. SF anfører at Hellemyra etter NIN-metodikk og rødlistestatus bør få stor-svært stor verdi og medføre alvorlig miljøskade (4-).

Ramsarområdet og naturmangfoldloven

Slevdalsvannet er av internasjonal verdi gjennom Ramsarstatusen. Lista våtmarkssystem forringes av planforslaget ved at områder rundt Ramsarområdet forringes og økologisk kontakt med Hellemyra brytes. Det er uklart om økt menneskelig aktivitet vil påvirke Ramsarområdet.

Det er tvetydighet i hvordan Slevdalsvannet er vurdert ifht verdi, påvirkning og konsekvens. Effekten av avbøtende og kompenserende tiltak er vektlagt for tungt. Usikkerhet omkring omfang og effekt av avbøtende og kompenserende tiltak vurderes å ikke gi nevneverdig effekt i forhold til de markante arealbeslag som planforslaget medfører.

Det er ikke gjort konkrete vurdering av planens konsekvenser i forhold til Naturmangfoldloven § 4, 5. Planforslaget vurderes å gi risiko for at forvaltningsmål ikke kan nås for enkelte arter (storspove og vipe). Vurderingene etter §9 er ufullstendige da de ikke hensyntar usikkerhet om negativ påvirkning på internasjonalt fugletrekk og stor økt samlet belastning på fugl generelt og i Ramsarområdet spesielt. Det framgår ikke hvordan §49 er vektlagt i planforslaget.

Dyrket mark og jordvern

Store arealer med dyrka og dyrkbar mark av stor verdi. I strid med nasjonal jordvernstrategi om omdisponering av dyrket mark. Konsekvensutredningen av mangelfull for dyrket mark, og det er en svakhet at lokalklimatiske forhold ikke er redegjort for, heller ikke om arealene er lettdeevne. SF er vurderer at påvirkning og konsekvens er vurdert for lavt for jordbruk. Konklusjonen er for dårlig begrunnet, og det vises til faktafeil. Planforslaget med foreslått omdisponering er i sterk strid med nasjonal jordvernstrategi.

Klima, areal og transportplanlegging

Planforslaget er i strid med Statlige planretningslinjer for bolig- areal- og transportplanlegging og regjeringens forventninger til regional og kommunal planlegging og det reises innsigelse på den bakgrunn. Fortetting skal vurderes

før nye utbyggingsområder tas i bruk. Det savnes helhetlig regional vurdering av lokalisering av industri/ næring i forhold til eksisterende og planlagt senterstruktur og kollektivknutepunkt og avstand til E39, dyvannskai. Planforslaget innebærer ferdig utbygd rundt 3000 nye arbeidsplasser, mot ca. 4700 i Farsund i dag. Planforslaget har ikke gjort handlekraftige grep for å redusere transportbehovet, og legger opp til å løse transportbehov med bil. Det er lang avstand til tettstedene, det er dårlig kollektivdekning, det mangler trygge ferdselsårer for gående og syklende mellom tettstedene og planområdet. Planforslaget mangler rekkefølgebestemmelser om gang og sykkelveier eller om redusert parkeringdekning eller sikring av ladeplasser. Det etterlyses mobilitetsplan.

Klimagassutslipp og klimatilpasning

Plandokumentene viser at en omdisponering av våtmarksarealene vil medføre tap av økosystemtjenester som flomdemping, vannrensing og karbonlagring. Nedbygging av Hellemyra andre arealendringer samt tilrettelegging for bilbasert transport, vil medføre betydelige klimagassutslipp. Dette er ikke vektlagt i planforslaget

Landskap

Det er gjort få vurderinger av landskapsvirkninger av planen fra det flate landskapet omkring, Listastrendene våtmarksområde, friluftsområder i heiene bak flyplassen. Det etterlyses illustrasjoner av maksimal tiltatt BYA og tillatte høyder for å kunne vurdere landskapseffekter av planforslaget.

FNs bærekraftsmål

I nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2019-2023 trekkes det frem at fylkeskommuner og kommuner er nøkkelaktører for å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling og realisering av bærekraftmålene i Norge, og det er en forventning at bærekraftsmålene legges til grunn for den kommunale og regionale planleggingen. For å kunne anses som bærekraftig må det i større grad tas hensyn til at området er av stor verdi for det biologiske mangfoldet, da spesielt fugl, at Hellemyra utgjør en del av en sterkt truet naturtype, en naturtype som i Agder kan anses å være kritisk truet, og det må i større grad tas hensyn til at planområdet rommer store karbonrike arealer og dyrka mark av svært stor verdi.

Landbasert akvakulturanlegg

Hvorvidt aktuelt område egner seg for landbasert akvakulturvirksomhet skyves til detaljregulering. Ledninger for landbaserte anlegg må avklares etter plan- og bygningsloven, på land og i sjø. Ledninger fra området ved Lista flyplass vil potensielt måtte krysse verneområder, hvilket krever egen tillatelse etter verneforskriften.

Ørebekken

Industriutbygging rundt bekken kan medføre at målet om økologisk og kjemisk tilstand ikke kan nås. Det legges til rette for tiltak som vil bidra til å begrense negative virkninger.

Barn og unge

Det er uheldig at det ikke er lagt opp til medvirkning fra barn og unge, da planarbeidet berører framtida til denne gruppen. Kommunen har særskilt ansvar for å sikre aktiv medvirkning, og rikspolitiske retningslinjer for Barn og unge sier at kommunen skal legge til for slik medvirkning fra barn og unge.

Vår kommentar:

Influensområdet har store nasjonale og til dels internasjonale naturverdier. Planen vil fullt utbygd gi stort arealbeslag, fragmentering, forstyrrelser, og vil berøre negativt bakkehekkende og våtmarkstilknyttede fuglearter med spesielle habitatkrav og som er sårbare for forstyrrelser, og til dels har opplevd stor bestandsnedgang i flere tiår. Tiltaket vil også berøre rester av natur som historisk sett er spesielle for Lista, og verneverdige.

Influensområdet består imidlertid av store inngrep som har redusert verdien av områdene slik at de ikke framstår som uberørte og uforstyrrede i så stor grad som SF anfører. Spesielt nevnes at Hellemyra i forbindelse med NIN-kartlegging i 2021 ble vurdert som sterkt endret mark, og lite forenlig med rødlistestatusen (EN). Videre er våtmark i planområdet gjenstand for omfattende dreneringstiltak som gjør at det pågår sterk gjengroing med skog. Det kommer i tillegg til svært omfattende torvuttak tilbake til 1800-tallet. Det vurderes at våtmark i planområdet vil omdannes til skog i løpet av noen få tiår, dersom det ikke igangsettes omfattende våtmarksrestaurering. Videre vil nydyrking fortsette å øke i påvente av annen arealbruk i planområdet. Den pågående gjengroingen og fortsatt nydyrking er også en trussel mot en rekke av de rødlistede artene som SF omtaler. Det er vurdert at fugler tilknyttet kulturmark på Lista, ikke begrenses av egnet habitat (Lista domineres totalt av slike areal), men av stadig mer intensiv drift av jordbruksarealene. Områdeplanen vil gjennom inkluderte restaureringstiltak og krav om fuglevennlig jordbruk bidra til bedring for viktige arter på Flat-Lista, og deres predatorer.

I nytt planforslag er Hellemyra tatt ut av byggeområde og reguleres til grønstruktur og landbruk, et større område i tilknytning til Vestre Ringbane er satt av til grønstruktur og landbruk. Begge arealene blir

gjenstand for omfattende samlede naturrestaureringstiltak. Mellom disse store arealene foreslås et større konsentrert industriområde med høy utnyttelsesgrad, avbrutt av omfattende blågrunnstruktur med flersjiktete kantsoner, bunnsstrat som skal fungere som faunakorridorer. Det legges opp til naturlig overvannshåndtering med fordrøyning i åpne kanaler med vannspeil. I tillegg legges det opp til å koble vannveiene mot Slevdalsvannet for å gi naturreservatet mer stabil vanntilførsel siden det i dag er truet av tørke. Det legges inn som rekkefølgebestemmelser i nytt planforslag. Vanntilførsel til Slevdalsvann krever egen utredning og prosjektering iht. tillatelser, vernebestemmelser og arealavklaring. Må prosjekteres parallelt med de aktuelle tiltakene. Det er ikke hydrologisk sammenheng mellom planområdet og Slevdalsvann i dag som vil gi risiko for forurensning i anleggsfasen.

Virksomheter av støy i anleggs- og driftsfase er vurdert iht. at faunaen forholder seg til støyregimet på dagens flyplass med 3600 årlige flybevegelser, go-kartbanen og adrenalinparken, modellfly, droner, stevner i Lista fly- og næringspark.

SFs anførsler om feilaktig påvirknings- og konsekvensgrader, for tung vektig av skadereduserende tiltak, uklarheter om omfang og effekt av avbøtende og kompensierende tiltak, manglende vektlegging av samlet belastning, metodiske feil, tas til etterretning. Forholdet til naturmangfoldloven vurderes på nytt basert på revidert planforslag og revidert plan for naturrestaurering som bakes inne i tiltaket.

Det har pågått dialog med SF om forholdet til jordvern, omdisponering og driveplikt i flyplassområdene, og dette vil legges til grunn for vurderingene av virkninger landbruk.

Kommunedelplan for Farsund-Lista (2018) legges til grunn for forholdet til statlige planretningslinjer for bolig- areal og transportplanlegging og Regjeringens forventninger til kommunal og regional planlegging. Merknader til beregning av klimagassutslipp tas til orientering. Med Hellemyra som grønnstruktur blir det ikke aktuelt med planlagt deponering av myrmasser. Fortsatt drenering bidrar til utslipp av klimagass fordi myra ikke kan opprettholde sin karbonlagrende funksjon.

Det gjennomføres nye vurderinger av landskapsinngrep basert på revidert planforslag der store grøntarealer legges inn.

Merknad om FN's bærekraftsmål og landbasert akvakulturanlegg og forholdet til barn og unges medvirkning tas til orientering.

Agder Fylkeskommune (AFK) 21.04.2021:

Viser til at det til tidligere planforslag (høring 2020) ble fattet vedtak om dispensasjon fra kulturminneloven for syv berørte arkeologiske kulturminner. Til revidert planforslag (høring mars 2021): Positiv til ny industri basert på fornybar energi, men etableringer må være bærekraftig og veies opp mot sosiale og miljømessige hensyn. Viser til særlige hensyn i forrige uttalelse.

Nytt planforslag har ikke tilstrekkelig detaljeringsgrad som styringsdokument for kommunen, særlig i forhold til å avbøte negative konsekvenser for naturmangfold. Kommunen bør vurdere å stille krav om detaljregulering for alle/enkelte delområder.

Kulturminner

Planbeskrivelsens avsnitt 7.6 og 7.12 må rettes så de stemmer med plankart og bestemmelser. Teksten i reguleringsbestemmelsene må suppleres i §5.2.3 Hensynssone båndlegging etter lov om kulturminner, med 8 fredete kulturminner regulert til bevaring. Videre må hele teksten endres i § 6 Bestemmelsesområder i forhold til automatisk fredete kulturminner 1-7. Dispensasjonen forutsetter at teksten innarbeides ellers reises innsigelse.

Det er positivt at det tas inn hensynssone H570 for del av rullebanen med splinthangarer. Fastholder tidligere råd om minimum utnyttelsesgrad i bygg/ anleggsområde BAA2 for å unngå stykkevis nedbygging av kulturlandskap ved Hellemyra.

Det store utbyggingsvolumet har negativ konsekvens for naturmangfold, og særlig fuglelivet. Ber om å revurdere karakter og omfang av utbygging i BAA2.

Trafikk

Trafikkanalysen og planbeskrivelse beskriver betydelig økt trafikk. Bør følges opp med rekkefølgekrav i større utstrekning enn nå. Av trafikksikkerhetshensyn bør rekkefølgekrav for kryss også omfatte selve utbedringen for å fange opp anleggstrafikk.

Må bedre fange opp hensyn til myke trafikanter, det reguleres til mange arbeidsplasser i et område med dårlig kollektivdekning og mangelfull g/s-vei. Flere alternative løsninger, og det savnes detaljert plankart for å illustrere det. Viser også til Regionplan Lister 2030 med forventninger til kommunen ndg. sykkelforhold. Peker på tidligere innspill om samleveier og for myke trafikanter, atkomst til tomter, parkering m.m., og mener de fortsatt er hensiktsmessig å innarbeide.

Naturmangfold

Planforslaget imøtekommer tidligere innspill om naturmangfold på noen punkter. Men rekkefølgekrav til kompensasjon er uklare på når det skal gjennomføres. Kompensasjonsplanen bør integreres i plankartet og bestemmelsene slik at de gir føringer for lokalisering av bygg og internveisystem. Plankart bør detaljeres med blågrønne kompensasjonsarealer og internveier, løsninger for myke trafikanter, atkomst til tomter, parkering. Mener det er særlig problematisk at det ikke er foretatt grundig vurdering av hvordan negative konsekvenser for naturmangfold, særlig fugleliv kan unngås, evt. avbøtes. Planforslaget har kun kompenserende tiltak uten umiddelbar effekt på skadelidende fugler. Anbefaler flere avbøtende tiltak for å redusere virkninger. Minner om tidligere innspill om dyrka jord kan tillegges eiendommer som mister jord langs tilførelseveiene. Planforslaget kan få store negative konsekvenser for miljø og sentrale samferdselsforhold. Uklarhet om karakter av framtidige etableringer gir usikkerhet om konsekvensene. Denne usikkerheten kan reduseres med en mer detaljert plan, evt. med krav om detaljregulering på noen områder.

Vår kommentar:

Nytt planforslag etter høring mars 2021 har innarbeidet vesentlige forbedringer i forhold til naturmangfold ved at store arealer er regulert til grønnstruktur og landbruk der det tidligere var foreslått byggeområde. Det legges inn omfattende krav til avbøtende og kompenserende tiltak i våtmark knyttet til det enkelte delområde, i henhold til prinsippnotat for naturrestaurering med funksjonskrav. Tiltakene må prosjekteres i samband med prosjekteringen av det enkelte delområde.

Det er snakk om en områdeplan som skal avklare overordnet arealbruk, uten ytterligere krav til detaljregulering (med unntak for akvakulturanlegg), så detaljeringen er deretter. Hovedgrepet er å samle inngrep i et større sammenhengende byggeområde med høy utnyttelse mellom to større grønne områder som i varetar særlig viktige naturverdier, og fungerer som en buffer mot industriområder.

Ved en inkurie hadde tekst om ringbane og splinthangarer i beskrivelsen av hensynsone kulturmiljø falt ut i planbeskrivelsen til offentlig ettersyn. Planbeskrivelse, plankart og reguleringsbestemmelser er revidert i samsvar med merknader. Reguleringsbestemmelsene er revidert i tråd med merknader. Planforslaget fremmer søknad om dispensasjon for ytterligere 6 automatisk fredete kulturminner. Disse er vist som bestemmelsesområder. Det har vært dialog med fylkeskommunen vedr. endring av planforslaget når det gjelder kulturminner. Deler av vestre ringbane er ikke lenger omfattet av vernehensyn.

Merknader til trafikk: Planforslaget er supplert med krav om overordnet trafikkplan og det stilles rekkefølgebestemmelser til. Innspillet tas til orientering i det det vises til at arealbruken til næring og industri er avklart i forbindelse med Kommunedelplan for Farsund-Lista (2018), herunder Kommunedelplan for Lista fly og næringspark (2001).

Merknader til landbruk: Det er ikke driveplikt etter jordlovens § 8 for jordbruksareal innenfor sikkerhetssoner til lufthavner. Området omfattes av kommunedelplan for Lista fly- og lufthavn (2001), landbruksareal er allerede omdisponert iht denne. I foreliggende områdeplanforslag blir mer jordbruksareal frigjort. Det stilles krav om en plan for flytting og gjenbruk av dyrka mark. Der dyrka mark fjernes, skal øverste jordlaget nyttes til landbruksformål et annet sted i lokalt. Jorda kan enten nyttes til etablering av beite eller forbedring av fulldyrket mark. Kommunens landbruksrådgiver skal godkjenne planen.

Merknader om naturmangfold: tas til etterretning at rekkefølgekrav er uklare og for lite førende tidspunkt for om kompensasjonstiltak og plassering av bygg og infrastruktur, men viser til kommentar om detaljering over. I nytt planforslag er det foretatt mer grundig vurdering og innarbeidet tiltak slik at negative virkninger kan unngås og avbøtes og i noen grad kompenseres der det gjenstår negative virkninger.

Det har ikke vært ønskelig fra kommunen og Statsforvalter å innarbeide krav om detaljregulering.

Ane Grete Larsen 21.04.2021

Negativ til etablering av nærings- og industriområde av et slikt omfang her ute. Bemerker konsesjon og ekspropriasjonstillatelse, som de klaget på.

Utbyggingen vil ødelegge helle naturtypen Hellemyra og Slevdalsvannet som Ramsar-område. Lista kulturlandskap vil bli totalt endret. Negativ til at det tillates tårn, piper og annet utover maksimalt tillatt byggehøyde. Lurer på hvor inntak og kjølevann skal foregå. Stiller spørsmål til lokalisering, trafikk og arbeidsplasser med ringvirkninger. Ingenting som taler for lokalisering av ny storindustri på Lista. Kostnadene for miljø vil aldri kunne balansere nytten.

Forurensning og utslipp fra industrianleggene? Jordvern og FNs bærekraftsmål viktig å ivareta. Ønsker ikke nedbygging av landbruk. Naturen en begrenset ressurs. Ønsker at hele planen avvises.

Vår kommentar:

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen. Kjølevann vil vurderes ved byggesak. Lokalisering og arealbruk til næring og industri er avklart i forbindelse med Kommunedelplan for Farsund-Lista (2018), herunder Kommunedelplan for Lista fly og næringspark (2001). Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det er ikke driveplikt etter jordlovens § 8 for jordbruksareal innenfor sikkerhetssoner til lufthavner. Området omfattes av kommunedelplan for Lista fly- og lufthavn (2001), landbruksareal er allerede omdisponert iht denne. Mye av I foreliggende områdeplanforslag blir mer jordbruksareal frigjort. Det stilles krav om en plan for flytting og gjenbruk av dyrka mark. Der dyrka mark fjernes, skal øverste jordlaget nyttes til landbruksformål et annet sted i lokalt. Jorda kan enten nyttes til etablering av beite eller forbedring av fulldyrket mark. Kommunens landbruksrådgiver skal godkjenne planen. Se for øvrig vår kommentar til statsforvalterens merknad.

Administrasjon – kommunale instanser:

Farsund kommune, Enhet for Bygg og Eiendom, mail dat. 21.04.2021

Det er allerede store flomproblemer i Vanse sentrum. Dersom det føres mer vann over i nedbørsfelt med utløp i Brastadvannet vil dette være uheldig for flomsituasjonen i Vanse og særlig ved Lista Ungdomsskole. Dette gjelder også tiltak i samme nedbørsfelt som kan føre til dårligere forrøyning.

Vår kommentar:

Tas til etterretning. Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde. planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordryingsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslig.

Farsund kommune, Enhet landbruk, mail dat. 21.04.2021

Fagrapportene understreker viktigheten av å ha godkjente planer for håndtering av overvann før byggetillatelse gis. Fremkommer tydelig at eksisterende dreneringssystem ikke vil klare å håndtere mer overvann. Konsekvenser for tilgrensende områder må innarbeides i detaljplaner ut fra at kapasitet i eksisterende system nås en god stund før vannmengder tilsvarende en 200-års flom.

Positivt at utbygger tar hensyn til fiskebestanden for å finne løsninger som er tatt med i bestemmelser og plankart. Dersom vann føres over mellom de to kanalene A og B må det utredes nærmere i fht påvirkning anadrom fisk.

Positivt at berørt del av landbrukseiendom utenfor flyplassgjerdet, på 26/23, områdene L1, L2, L3 og L4 er avsatt til landbruksområde og positivt med tilknyttede bestemmelser.

Det er plassert en trafo, BE7, på område L4 uten at det er markert i plankartet hvor kabel skal gå gjennom områdene L1-L4. Dette vurderes uheldig.

Trafoen bør flyttes innenfor flyplassgjerdet, på tilgrensende eiendom på 26/43 og kabel må legges i eksisterende vei over 26/23.

Planområde har høy tetthet av rådyr og tidvis også trekkende hjort. Planlagte grøntarealer bør derfor etableres som viltkorridorer, der hjortevilt kan trekke gjennom uhindret. H-560 – 1 til 6 som følger vannveiene løser dette på en bra måte. H-560-7 virker i så måte som en blindgate. Det er særs uheldig mtp flyplassområdet der det ikke skal oppholde seg hjortvilt. Det er positivt at det kreves godkjent plan for flytting av jord fra dyrka mark og beitemark før tillatelse til tiltak blir gitt og anleggsarbeid startet.

Vår kommentar:

Tas til etterretning. Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde. planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordryingsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslig. Planforslaget er revidert når det gjelder landbruksarealer. Trafo hadde ved en inkurie blitt plassert på feil sted. Den er nå flyttet. Terrateknikk har utarbeidet et prinsippnotat som tar for seg faunapassasjer (Terrateknikk notat 18, revisjon 10.09.2021). Det knyttes reguleringsbestemmelser til prinsippene.

Kari Marie Swensen, dat. 21.04.2021

Svært negativ til etablering av nærings- og industriområde av et slikt omfang her ute. Bemerket konsesjon og ekspropriasjonstillatelse, som de klaget på.

Utbyggingen vil ødelegge hele naturtypen Hellemyra og Slevdalsvannet som Ramsar-område. Lista kulturlandskap vil bli totalt endret. Negativ til at det tillates tårn, piper og annet utover maksimalt tillatt byggehøyde. Lurer på hvor inntak og kjølevann skal foregå. Stiller spørsmål til lokalisering, trafikk og arbeidsplasser med ringvirkninger. Ingenting som taler for lokalisering av ny storindustri på Lista. Kostnadene for miljø vil aldri kunne balansere nytten. Forurensning og utslipp fra industrianleggene? Jordvern og FNs bærekraftsmål viktig å ivareta. Ønsker ikke nedbygging av landbruk. Naturen en begrenset ressurs. Ønsker at hele planen avvises.

Vår kommentar:

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen.

Kjølevann vil vurderes ved byggesak. Lokalisering og arealbruk til næring og industri er avklart i forbindelse med Kommunedelplan for Farsund-Lista (2018), herunder Kommunedelplan for Lista fly og næringspark (2001). Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det er ikke driveplikt etter jordlovens § 8 for jordbruksareal innenfor sikkerhetssoner til lufthavner. Området omfattes av kommunedelplan for Lista fly- og lufthavn (2001), landbruksareal er allerede omdisponert iht denne. I foreliggende områdeplanforslag blir mer jordbruksareal frigjort. Se for øvrig vår kommentar ovenfor til statsforvalteren.

Odny Mathisen, dat. 21.05.2021

Lista-landskapet er unikt, med store landskap-, natur- og kulturverdier og stor kulturhistorisk dybde, som er viktig å ivareta. Ifølge FNs naturpanel (IPBES) er arealendringer en større trussel mot naturens overlevelse enn klimaendringene. En femtedel av alle kartlagte norske arter er truet fordi vi overtar leveområdene deres. Bemerket at det mangler angivelse av tettsteder i nord i planbeskrivelsen. Viser til NCFs negative vurdering av konsekvensutredningen og fuglerapporten. Alt henger sammen. Har dårlige erfaringer med inkompetente konsekvensutredere fra tidligere. Stiller spørsmål til kredibiliteten til utbygger og konsulent og ifht. press fra førstnevnte.

Synes det er utfordrende for folk å sette seg inn i slike komplekse saker, fremstår som lukkede prosesser. Savner en 3D modell av utbyggingen. Undrer seg over at det allerede er gitt dispensasjon for datalagringsfabrikk i området.

Stiller spørsmål til antall arbeidsplasser, når kommer de, hvor vil de være?

Mener Terrateknikk rapport om avbøtende og kompensere tiltak aldri vil kunne kompensere for tapet av det åpne Lista. Kan ikke se noen forbedring i planforslaget fra tidligere. Bekymret for:

1. Konstant industriøy
2. Anleggsperiodestøy over mange år
3. Trafikkøkning og potensielle tungtrafikkulykker
4. Påfølgende behov for utbygging av veier som nødvendigvis må føre til enda mer nedbygging av natur på Lista
5. Gftutslipp (for eksempel Ammoniakk)
6. Ubehagelig lukt utslipp
7. Tap av LNF-område
8. Ødeleggelse av resterende våtmark og myr
9. CO₂-utslipp
10. Tap av fugleliv
11. Risiko for vassdrag og fisk (forurensning/utslipp)
12. Tap av rekreasjonsområde
13. Tap av mulighet for sykkelferdselsgjennomgang (ingen gjennomgangsvei og veiene blir private)
14. 20 m høye bygninger med enda høyere kjøletårn og andre konstruksjoner uten høydebegrensninger
15. Tap av det åpne Lista - 12-20 meter høye bygninger vil kunne sees fra store deler av Lista
16. Tap av kulturhistoriske verdier
17. Utslipp av bakterier fra kjøleanlegg
18. Potensielt terrormål

Vår kommentar:

Forståelig at prosess og lovverk kan virke fremmedgjørende og vanskelig å forstå. Beklager en noe lemfeldig omtale av tettsteder i området. Planforslaget er supplert med flere stedsnavn i nord. Det er enda noe uklart hva som vil etablere seg her. Derfor utfordrende å vise 3D-modell. Forespeilte arbeidsplasser for batterifabrikk er nok noe positivt i forhold til hvordan det egentlig blir. Utbyggingen av området vil uansett foregå over mange år, slik at det ikke blir noen akutt krise ifht skole, og andre tjenester. Planforslaget er revidert for å bedre imøtekomme naturmangfoldet i området. Store deler av rest Hellemyra er bevart, med flere større grønne områder, og mer konsentrert utbygging i utbyggingsområdene. Det er utarbeidet ny plan for naturrestaureringsprinsipper i området. Det er tekniske installasjoner som ikke har høydebegrensninger.

Konstruksjonene er av mindre omfang og

En utbygging som foreslått vil endre landskapet og bygningene vil bli synlige, men prinsippet er å konsentrere bygningsmassen istedenfor å spre dem utover. Merknader tas til etterretning. Se forøvrig vår kommentar til statsforvalteren over.

SABIMA, brev 20.04.2021:

Viser til NCFs høringsuttalelse. Planen vil medføre en meget omfattende nedbygging i av områder som inneholder forholdsvis intakt natur, i et landskap som er sterkt preget av stor samlet belastning av inngrep. Dette er ikke tilstrekkelig belyst. Vil også ødelegge dyrket mark som er verdifull for matsikkerhet, og viktig for trekkfugl. Det er uakseptable virkninger for samfunnet. Tvilomt om naturmangfoldlovens intensjoner og prosesskrav er fulgt. Tvil om avbøtende tiltak vil fungere og om de blir gjennomført.

Utbyggingen vil gi et svært stort klimaavtrykk. Stortinget har uttalt at nedbygging av myr og våtmark må stanses. Hellemyra er sterkt truet naturtype. Absurd at det kan gis tillatelse til nedbygging av myr på Lista når det brukes millioner på å restaurere myr andre steder i landet.

Vår kommentar:

Vurderinger av Hellemyra i NIN-sammenheng viser at den er sterkt endret mark etter omfattende torvuttak og drenering, og ikke har den karbonlagrende funksjonen den har hatt. Myra er i sterk gjengroing og vil bli skog dersom restaureringstiltak ikke gjennomføres. Det vurderes som urealistisk å gjenskape Atlantisk høymyr. Det vises for øvrig til vår kommentar til NCFs og Statsforvalterens høringsuttalelse over.

Fiskeridirektoratet, 20.04.2021

Det stilles altså krav om detaljregulering ved etablering av akvakultur (oppdrettsanlegg). Uavhengig av om slik plan vil inneholde vurderinger rundt valg av trasé for inntaks- og utslippsledninger fra/til sjø, forutsetter vi at dette i tilfelle blir gjort til tema i egen plan eller dispensasjonssak. På denne bakgrunn har vi ikke ytterligere merknader utover at Fiskeridirektoratet på generelt grunnlag er positiv til det å se på mulighetene for å etablere landbasert fiskeoppdrettsanlegg.

Vår kommentar:

Tas til etterretning.

Jan Ove Røslund, eier av, brev mottatt 20.04.2021

Er kritisk til konsesjonstillatelsen og til prosessen, feilinformasjon om kabler og hva konsesjonen i utgangspunktet skulle til. Nå snakk om mer enn datalagringsfabrikk som får ytterligere følger for veiutbygging, trafikk, forurensning og flyparkeringsplass med dertil hørende støy og forurensning. Utbyggingen vil sprengte kapasiteten til dreneringskanalene, som vil medføre økte utgifter for medlemmer av senkningslaget. Flyplassen har kun 25% av utgiftsansvaret. Resten må jordbrukseierne betale selv. Vil ta det til jordskifteretten for å få dette avklart. Det vil også bli konflikt med eksisterende vanningsanlegg på Hananger/Kviljo hvor man vil miste råderetten til vedlikehold etc på eget anlegg da Kabel eier vil måtte godkjenne alt arbeid vedlikehold som evt måtte finne sted på dette anlegget. kommenterer eierskapet til flyplasseiendommen, ekspropriering,

Krever at kommunen retter opp i skadene flyplassen har påført landbruket på Lista og istedet utarbeider en reguleringsplan der arealet blir tilbakeført til jordbruksareal slik det opprinnelig var bestemt gjennom klausulen fra NATO.

Dersom kommunen godkjenner planen, vil vi vurdere å gå til sak mot kommunen for brudd på lovnader og brudd på NATOKlausuler.

Vår kommentar:

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen. Det stilles krav om overordnet trafikkplan ved søknad om tillatelse til tiltak og det stilles rekkefølgebestemmelser til gjennomføring. Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde.

Planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordrøyingsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslutning. Stilles rekkefølgekrav til gjennomføring av tiltakene. Privatrettslige avtaler er forhold som ikke reguleres av plan- og bygningsloven.

Maria Hals Eilersen, brev dat. 20.04.2021

Synes ikke planforslaget tar hensyn til naturverdiene i området. Planen tar ikke for seg sammenhengen mellom tiltak og bevaring av det biologiske mangfoldet. Hellemyra er en rødlistet naturtype full av rødlistede fuglearter. Lista landingsplass for trekkfugler for Norge og Nord-Europa. Aetablere storindustri vil virke katastrofalt på disse. Det er ikke utført utredning på konsekvenser for insekter, vilt, rovdyr, gnagere, flaggermus og amfibier i området. Observasjonene fra Sweco virker få og tilfeldige.

Reguleringsplanen tar ikke for seg påvirkningen planene vil få for omgivelsene, særlig ifht konsekvenser for trafikk. Mellom Hellemyra og Lundevågen ligger Nesheimvassdraget naturreservat, Vanskelig å se andre muligheter for vei til utskipningshavnen. Ingen av disse utfordringene blir belyst.

Utbyggingen vil føre til anleggsarbeid i planområdet og i områdene omkring med stor befolkningsøkning. Må utvide skoler, boliger, barnehager mm. Utstrakt pendling fra nabokommuner. Alt dette vil bli store belastninger for natur og miljø.

Savner konsekvensutredning for sosiale forhold og oppvekstmiljø. Bedre å satse på de som bor her.

Kan ikke se hvordan kraftbehovet for all den kraftkrevende industrien som planlegges skal dekkes.

Stiller spørsmål til hvor miljøvennlig batterifabrikk egentlig er,

Hele prosjektet «grønt skifte» bærer preg av å selge skinnen før man engang vet om man jakter i riktig skog.

Området er fullstendig uegnet til industri da det vil få alvorlige konsekvenser for naturmangfoldet både på Hellemyra og omgivelsene, samt på fuglebestanden som har trekk over Lista.

Vår kommentar:

Forståelig at prosess og lovverk kan virke fremmedgjørende og vanskelig å forstå. Beklager en noe lemfeldig omtale av tettsteder i området. Planforslaget er supplert med flere stedsnavn i nord. Det er enda noe uklart hva som vil etablere seg her. Derfor utfordrende å vise 3D-modell. Forespeilte arbeidsplasser for batterifabrikk er nok noe positivt i forhold til hvordan det egentlig blir. Utbyggingen av området vil uansett foregå over mange år, slik at det ikke blir noen akutt krise ifht skole, og andre tjenester. Planforslaget er revidert for å bedre imøtekomme naturmangfoldet i området. Store deler av rest Hellemyra er bevart, med flere større grønne områder, og mer konsentrert utbygging i utbyggingsområdene. Det er utarbeidet ny plan for naturrestaureringsprinsipper i området. Det er tekniske installasjoner som ikke har høydebegrensninger. En utbygging som foreslått vil endre landskapet og bygningene vil bli synlige, men prinsippet i revidert plan er i større grad er å konsentrere bygningsmassen og bevare større naturområder. Mærknader tas til etterretning. Se forøvrig vår kommentar til statsforvalteren over.

Mattilsynet

I senere faser må det vurderes om det er behov for oppgradering av noe av eksisterende VA-anlegg for å oppfylle nødvendig trykk og kapasitet. Forutsetter at kravet om leveringssikkerhet i form av trygt og nok drikkevann ivaretas i det videre planarbeidet.

Plantehelse

Mattjord er en ressurs som det er ønskelig å ta vare på, og det kan være aktuelt å flytte på disse massene. I den sammenheng er det viktig å forhindre spredning av alvorlige planteskadegjørere og uønskede arter.

Før igangsetting av anleggsarbeid må Mattilsynet kontaktes for å utveksle informasjon om status for ulike skadegjørere, hvilke vilkår som gjelder og hvilke tiltak som må iverksettes.

Berørte områder må utredes og det må eventuelt fastsettes bestemmelser for rengjøring av maskiner som benyttes i anleggsfasen og for flytting/ deponering av jordmasser som påvises å inneholde planteskadegjørere og/ eller uønskede arter.

Vår kommentar:

Det stilles krav om vao-rammeplan ved søknad om tiltak. Planen skal ivareta dette hensynet. Det stilles krav til en miljøoppfølgingsplan ved søknad om tiltak. Planen skal ivareta kartlegging av fremmede arter og tiltaksplan for håndtering av slike masser.

Norsk ornitologisk forening (NCF):

Planforslaget innebærer kraftig nedbygging av gjenværende naturområdet på Flat-Lista med store negative virkninger for naturmangfold og dyrket mark. Vurderingen av at planforslaget har lavere negative konsekvenser enn kommunedelplanen (for Lista fly og næringspark, 2001), bygger på få skadereduserende tiltak som er irrelevante for fugl og med stor usikkerhet til effekten. Ikke godt nok forankret juridisk. For liten vekt på påvirkning på landskapsøkologiske funksjonsområder for hele Lista våtmarkssystem og omkringliggende kulturlandskap. Konsekvensvurderingene gir et optimistisk bilde. Konsekvensene er uakseptable for samfunnet. Lista er feil plassering av denne type industri og samfunnsnytt er kun lokal, og ikke stor nok til å forsvare denne arealbruken i dette sårbare området.

Graverende at samlet belastning kun omtales tekstlig og ikke inkluderes i konsekvensvurderingen av det enkelte delområdet. Vurdering av forvaltningsmål for et utvalg av de særlig sårbare fugleartene som er berørt, jf. naturmangfoldlovens § 5 og for Hellemyra som naturtype, jf. naturmangfoldlovens § 4 skulle vært brukt som grunnlag for § 10. Mangelfull vurdering av §8. Kunnskapen innen planområdet er for dårlig og ikke basert på tilstrekkelig felldata. Datagrunnlag for andre organismegrupper er svak, det er brudd på §17 i KU forskriften. Vurdering av §9 står ikke i samsvar med vurderingene av §8.

Beskrevne naturrestaureringstiltak er positive og med effekt for flora og laverestående fauna, men ikke omfattende nok til å få noen effekt for fugl som særlige krav til habitatkvalitet og størrelse, dessuten vil det det blir for mange forstyrrelser i byggeområdene. Det er stor usikkerhet om effekten. Flytting av myr (Hellemyra) og masseomfordeling er svært usikkert om fungerer etter hensikten. Overføring av vann i rør under og nytt åpent vannløp til Sevdalsvann er positivt, men må sikres juridisk i planen.

Forstyrrelser og støy fra ny aktivitet ikke tilstrekkelig vektlagt. For lite vekt på landskapsøkologisk forringelse. Kritikkverdig at ornitologiske verdier av hele våtmarkskomplekset på ikke er grundig behandlet.

I sum er konsekvensvurderingen av fugl i områdeplanen basert på forutsetninger som dels er lite relevante, dels vitner om en total neglisjering av vesentlige forhold som usikkerhet og realisme og dels ikke tar inn over seg storskala effekter av planen.

Vurderinger av følgevirkninger burde vært gjennomført: Industrietableringen vil skape dramatisk økning i trafikkbelastning, og utløse behov for utbedring av tilførselsveier. Gr ytterligere press på dyrket mark og andre areal inkludert naturområder som Nesheimvannet og -sumpen. Savner utredning av behov og løsninger for kjølevann, spin-off bedrifter, service, nye boliger etc. Nedbygging av dyrket mark vil gi press på nydyrking for å veie opp for frafallet. Landskapet på Lista vil bli sterkt forandret. Utredningen viser ikke fotomontasjer fra utenfor planområdet.

NCF har synspunkter på verdi- og påvirkningsgrad for Hellemyra i forhold til rødliste-, NIN-, inngrepsstatus, «føre-var»-vurdering, og det faktum at det er siste rest av en betydelig større og sjelden naturtype. Har gitt for lav konsekvensgrad.

Tilleggsuttalelse, brev dat. 27.04.2021

Gjør oppmerksomme på feil i konsekvensutredningen. ber om at innspillet medtas, selv om fristen for innspill er utløpt siden har med spørsmål om lovlighet å gjøre, Viser til konsekvensutredningsforskriften § 6 bokstav a). For en områdeplan med krav om påfølgende detaljregulering skal det alltid være planprogram og konsekvensutredning for det aktuelle tiltaket. Ref. forskriftens vedlegg II, pkt. 1 bokstav f) der akvakultur står oppført. Videre henvises det til Regjeringens veileder til forskrift om konsekvensutredninger, kapittel 2.4.1.3. Stat: "Områderegulering med krav om påfølgende detaljregulering for tiltak i vedlegg I eller II, skal alltid ha planprogram og konsekvensutredning (jf. § 6 bokstav a)."

Ber om en utfyllende forklaring på hvorfor det er regulert til akvakultur i områdeplanen uten at tiltaket er konsekvensutredet.

Vår kommentar:

Planforslaget er endret på vesentlige punkter som NCF tar opp. Hellemyra vil ikke bli bebygd og flytting av myrmasser bortfaller. Miljødirektoratet har gjennomført NIN- kartlegging på Lista og Hellemyra er vurdert som sterkt endret mark. Naturrestaureringstiltakene er omdisponert i henhold til endret plankart. Synspunkter på metodebruk er vurdert. Se for øvrig kommentar til Statsforvalterens innsigelsesbrev over.

Dette gjelder akvarelatert næring på land. I noen tilfeller kan det være grunnlag for å søke om dispensasjon fra krav til reguleringsplanbehandling for akvakultur på land. Grunnen til dette er at saksbehandlingen etter akvakulturregelverket er like grundig som en reguleringsplanbehandling. Alle relevante sektormyndigheter kobles inn, det er strenge krav til forsvarlig utredet faktagrunnlag og ikke minst er også en akvakulturtillatelse gjenstand for offentlig høring slik at prosessen får en bred folkelig forankring. Det er ikke konkrete planer for etablering av slik virksomhet. Vurderingen er derfor at det vil være tilfredsstillende å stille krav til reguleringsplan.

Ove Kvía, brev dat. 20.04.2021

Bemerk at konsensjon og videre også ekspropriasjonsrett for å legge kabel fra Lundevågen til Lista Flyplass, kun er gitt i forbindelse med et planlagt datalagringscenter og ikke annen virksomhet.

9 17 dekar dyrket mark inne på flyplassområdet skal bygges ned. Nedbyggingen av dyrket mark inne på flyplassområdet vil medføre formangel og evt. nedleggelse av drift. Det vil presse opp pris på leiejord ellers i kommunen, noe som er negativt for bøndene. I tillegg står det i konflikt med jordlovens målsetting om å være restriktive med å bygge ned dyrket jord. Anfører at det evt. må ny søknad til for kabel dersom datalagringscenter ikke etableres. Det blir økt direkte-nedbør fra 2200 mål hardt dekke som vil sprengte kapasiteten til dreneringskanalene fra område ut til Brastadvannet, Vanse Bekken og Nesheimvannet, hvilket betyr at grunneiere som er medlemmer av senkningslaget får en betydelig og mangedoblet utgift på nødvendig utbygging pga. Industribygg på flyplassområdet. Flyplassen har kun 25% av utgiftsansvaret. Resten må jordbrukseierne betale selv.

Vi evt. ta det opp i jordskifteretten for å få dette avklart. Med 2-3000 nye arbeidsplasser vil det bli økt befolkning i Farsund og omkringliggende kommuner. Farsund Kommune profilerer Listastrendene godt og vi har merket oss at disse er veldig mye mere brukt de senere årene. Med et stort antall nye arbeidsplasser vil det medføre økt bruk av strendene. Listastrendene er vernet med de strengeste restriksjoner, plantevern og lanskapsvern og fuglevern. Vi de tåle befolkningsvekst eller vil det måtte settes begrensninger for bruk. Hva vil sistnevnte i tilfelle bety for dagens innbyggere, livsmestring og helse?

Vår kommentar

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen.

Det er ikke driveplikt etter jordlovens § 8 for jordbruksareal innenfor sikkerhetssoner til lufthavner. Området omfattes av kommunedelplan for Lista fly- og lufthavn (2001), landbruksareal er allerede omdisponert iht denne. I foreliggende områdeplanforslag blir mer jordbruksareal frigjort. Se for øvrig vår kommentar ovenfor til statsforvalteren.

Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde.

Planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordrøyningsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilsig. Fordrøyningstiltak som beskrevet vil bidra til bedre håndtering av overvann. Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det stilles rekkefølgekrav til gjennomføring av tiltakene. Privatrettslige avtaler er forhold som ikke reguleres av plan- og bygningsloven. Området skal bebygges over veldig lang tid.

Styret i Hellemyra – havet, Bjørn Victor Thorkildsen, Ove Friestad, Ernst Øeassen, Kai Ravn

Hittil har flyplassområde bestått av jordbruksarealområder. Vi ber kommunen undersøke kontrakten fra NATO om det foreligger en klausul som sier at dersom flyplassen ikke lenger skal benyttes til flyplass skal arealet til bakeføres til jordbruksareal som betingelse for at nye eiere skulle overta flyplassområdet på lik linje som ved overtakelse av marka skytefelt. Kommunen vil da i sin uvitenhet begå kontraktbrudd om det foreligger samme klausul som for marka skytefelt ved å omregulere området til industri. Jordbruksarealet har virket som et depot for nedbørsmengden som omfatter flyplassens areal. At de nå skal fjerne dette jordbruksarealet som hittil har virket som et oppfang's område for nedbør vil medføre et overskudd av nedbør på ca 2200 mål når de nå erstatter dette med hardt dekke. Undertegnede er leder i senkningslaget, et lag bestående av grunneiere som sammen regulerer

og vedlikeholder dreneringssystemet for nedbøren. Dette er nedbør fra jordbruksareal og dagens kanalsystem er maksimalt belastet.

Dreneringssystemet ender ut i følgende vassdrag, Brastad vannet med videre forbindelse Vanse bekken og så til Nesheim vannet og ut til Nesheimstranda for så ende Havet. Nesheimvannet ligger i tillegg under de sterkeste verneregler i Europa, RAMSAR Et annet utløp går ut til Bauskje og et tredje gjennom Slevdalsvannet. Hovedmengden av nedbørmengden som blir ledet ut fra D3 er til Hellemyra og dermed Nesheimvannet.

Kanalsystemet vil kreve betydelige utbedringer og utvidelser til betydelige ekstra kostnader.

I senkningslaget har vert medlem en egenandel som baserer seg på høyder/areal etc i nedslagsfeltet som ligger på hver enkelte grunneier eiendom dermed vil det være ulik fordeling av kostnader ifb med en avregning av vedlikeholdet etc. Flyplassen har 25 % av kostnads ansvaret. Det er ifølge senkningslagets flertall helt uaktuelt at landbruksaktørene her skal være med å betale for utbygging av kanalsystemet fordi Flyplassen Ønsker å omgjøre jordbruksarealet til industri, forøvrig også stikk is strid med kontrakten fra NATOOm at område skal tilbakeføres til jordbruket om flyplassen legges ned om det medfører riktighet

Styret reagerer sterkt på kommunens overkjøring av jordbrukere i området og vil gjøre det klart at det privat eide senkningslaget som er bygget for å drenere jordbruksarealer for medlemmene ikke vil godta en annen bruk av kanalsystemet en til drenering av jordbruks områder.

Vi mener det er forkastelig at kommunen ikke har forsvart kommunens jordbrukere mot NVE i denne saken. Undertegnede ber herved kommunen om å fremme ny behandling av saken overfor NVE især etter at det nå er fremkommet manglende og utelatende informasjon som grunnlag til sakens utfall.

Vår kommentar

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen.

Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde.

Planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordrøyningsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslig. Fordrøyningstiltak som beskrevet vil bidra til bedre håndtering av overvann. Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det stilles rekkefølgekrav til gjennomføring av tiltakene. Privatrettslige avtaler er forhold som ikke reguleres av plan- og bygningsloven.

Bjørn Victor Thorkildsen

Er opptatt av konsesjonstillatelsen og kritiserer prosessen, feilinformasjon om kabler og hva konsesjonen i utgangspunktet skulle til.

Nå snakk om mer enn datalagringsfabrikk, som vil få ytterligere følger for veiutbygging, trafikk, forurensning og flyparkeringsplass med dertilhørende støy og forurensning. Ubyggingen vil sprengte kapasiteten til dreneringskanalene, som vil medføre økte utgifter for medlemmer av senkningslaget. Flyplassen har kun 25% av utgiftsansvaret. Resten må jordbrukseierne betale selv.

Vi ta det til jordskifteretten for å få dette avklart

Det vil også bli konflikt med eksisterende vanningsanlegg på Hananger/Kviljo hvor man vil miste råderetten til vedlikehold etc på eget anlegg da Kabel eier vil måtte godkjenne alt arbeid vedlikehold som evt måtte finne sted på dette anlegget. kommenterer eierskapet til flyplasseiendommen, ekspropriering, Krever at kommunen retter opp i skadene flyplassen har påført landbruket på Lista og istedet utarbeider en reguleringsplan der arealet blir tilbakeført til jordbruksareal slik det opprinnelig var bestemt gjennom klausulen fra NATQ Dersom kommunen godkjenner planen, vil vi vurdere å gå til sak mot kommunen for brudd på lovnader og brudd på NATOKlausuler.

Vår kommentar

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen.

Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde.

Planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordrøyningsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslig. Fordrøyningstiltak som beskrevet vil bidra til bedre håndtering av overvann. Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det stilles rekkefølgekrav til gjennomføring av tiltakene. Privatrettslige avtaler er forhold som ikke reguleres av plan- og bygningsloven.

F16 Holding As, brev dat. 12.04.2021

Ønsker at:

1. Primært tas gnr. 90, bnr. 40 ut av om handlede reguleringsplan.
2. Sekundært at områdeplanens punkt 4: Bestemmelser til arealformål, underpunkt 4.1.9 BAA9 endres med hensyn til maks tillatt BYA fra 40% til 60%, og maks egenhøyde topptak endres fra 10meter til 20 meter.

Vår kommentar:

Eiendommen er tatt ut av reguleringsplanen.

Ernst Oseassen, brev dat. 11.04.2021

Klager på prosess og godkjenning av kabeltrase. Er sterkt imot trafostasjon på sin eiendom.

Protesterer på nedbørshåndteringen på flyplassen. Jordbruksarealet har virket som et depot for nedbørmengden som omfatter flyplassens areal, hva skjer når jordbruksarealet nå skal erstattes med hardt dekke?

Er medlem i senkningslaget, som består av grunneiere som sammen regulerer og vedlikeholder dreneringssystemet for nedbøren. Nedbør fra jordbruksareal og dagens kanalsystem er i dag maksimalt belastet. Dreneringssystemet har utløp ved Nesheim stranda og havet. Nesheimvannet er omfattet av de sterkeste verneregler i Europa, RAMSAR. Kanalsystemet vil kreve utbedringer og utvidelser til betydelige ekstra kostnader. Ifølge senkningslaget har vært medlem en egenandel hvor flyplassen har 25 % av kostnadsfordelingen i dag. Vi som grunneier at utbygger tar skriftlig alt ansvar for endringer i vannføringer som skyldes utbyggingen på flyplassområdet i overskuelig framtid. Reagerer sterkt på kommunens overkjøring av jordbrukere i denne saken. Mener det er forkastelig at kommunen ikke tar ansvar for dette opp mot kommunens jordbrukere.

Ønsker en ny reguleringsplan.

Vår kommentar:

Konsesjonssøknad er avklart og tilhører ikke denne reguleringsplanen.

Trafostasjonen ble dessverre plassert feil i plankartet ved høring. Denne er nå flyttet.

Det stilles krav om utarbeidelse av VAO-rammeplan for hvert delområde.

Planen legger opp til åpne flomveier og etablering av fordrøyningsdammer. Større naturområder blir bevart, herunder store deler av rest-Hellemyra. Det skal utføres naturrestaureringstiltak for disse blågrønne områdene med økning av vanntilslig. Fordrøyningsstiltak som beskrevet vil bidra til bedre håndtering av overvann. Det stilles krav til hvordan forurensning skal håndteres i reguleringsbestemmelsene. Det stilles rekkefølgekrav til gjennomføring av tiltakene. Privatrettslige avtaler er forhold som ikke reguleres av plan- og bygningsloven.

Farsund ungdomsråd, brev dat. 8.04.2021

Farsund ungdomsråd gjennomgikk planen i møte 22. mars.

De har ingen innsigelser til planen.

Vår kommentar:

Tatt til etterretning.

NVE, brev dat. 24.03.2021

Registrerer at det er gjort vurderinger knyttet til områdestabilitet og forutsetter at gjeldende krav i TEK 17 blir ivaretatt. Det er gjennomført utredninger om flom og overvann, og at det er tatt inn hensynssone flomfare i plankartet og avsatt områder til grønstruktur. Det er tatt inn bestemmelser i planen som skal sikre at bekkeløp åpnes og utføres i tråd med plan for bedring av biologisk mangfold og kantvegetasjon. Positive til at planen legger til rette for åpning av bekkeløp og at overvann har stort fokus i planarbeidet. Minner om generell aktsomhetsplikt for tiltak i vassdrag, jf.

vannressursloven § 5. Dersom det kommer opplysninger under offentlig ettersyn som tilsier at det er behov for at NVE gjør en konsesjonspliktutredning av vassdragstiltak i planen, så ber vi om at kommunen tar kontakt med oss. Det fremkommer ikke om planen legger til rette for uttak av vann for kjøling av datasentre. Etablering av nye vanninntak er som regel konsesjonspliktig. Dersom det er aktuelt med vanninntak for kjøling og kommunen ønsker å få dette avklart i planprosessen, så må dere ta kontakt med oss. NVE kan avgjøre at reguleringsplan kan erstatte konsesjon, dersom vassdragsinteressene er godt nok ivaretatt i planen. Det er likevel ikke alle typer vassdrags- og grunnvannstiltak som kan samordnes etter vrl. § 20 i reguleringsplaner. Områdeplanen har i dette tilfellet krav til detaljregulering for

etablering av «aquarelaterte» formål. Siden det er satt inn plankrav til dette formålet, så har ikke NVE innsigelse som følge av manglende avklaring opp mot vannressursloven for uttak av vann. Vi anbefaler at eventuell konsesjonsplikt avklares i god tid med NVE. Ser at Agder Energi har vært involvert i planarbeidet og vi forutsetter at deres interesser er ivarettatt i planarbeidet.

Vår kommentar
Tatt til etterretning.